

LANȚUL GENERAȚIILOR

*Cuvânt rostit,
cuvânt păstrat.
Cultura orală
în România*

colocviu național
10-12 septembrie 2021
Râmnicu Vâlcea

INSTITUTUL DE CERCETĂRI
SOCIO-UMANE
„C. S. NICOLĂESCU-PLOPȘOR”
AL ACADEMIEI ROMÂNE,
CRAIOVA

Cu sprijinul
FUNDAȚIEI VAIDEENII

CONSILIUL JUDEȚEAN VÂLCEA

MUZEUL MEMORIAL
„NICOLAE BĂLCESCU”

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
„ANTIM IVIREANUL”

MUZEUL JUDEȚEAN
„AURELIAN SACERDOȚEANU”
COMPLEXUL MUZEAL
MĂLDĂREȘTI

Comitetul de organizare

Nicolae MIHAL

(Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”
al Academiei Române, Craiova)

Dumitru Antonie CHELCEA

(Muzeul Memorial „Nicolae Bălcescu”)

Liliana BEU

(Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu”. Complexul Muzeal Măldărești)

Remus GRIGORESCU

(Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”, Râmnicu-Vâlcea)

Comitetul științific

Annemarie SORESCU-MARINKOVIĆ

(Institutul pentru Studii Balcanice, Belgrad)

Andi Emanuel MIHALACHE

(Institutul de Istorie „A.D.Xenopol” al Academiei Române, Iași)

Bogdan NEAGOTA

(Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca)

Ileana BENGĂ

(Institutul Arhiva de Folclor a Academiei Române, Cluj-Napoca)

Laura JIGA-ILIESCU

(Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”
al Academiei Române, București)

Ioana FRUNTELĂȚĂ

(Universitatea din București)

Cristina BOGDAN

(Universitatea din București)

Ludmila COJOCARU

(Institutul ProMemoria, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău)

Virgiliu BÎRLĂDEANU

(Institutul de Istorie, MECC, Chișinău)

Ela COSMA

(Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, Cluj-Napoca)

Dan DUMITRU IACOB

(Institutul de Cercetări Socio-Umane al Academiei Române, Sibiu)

Ion MILITARU

(Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”
al Academiei Române, Craiova)

Gabriel CROITORU

(Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”
al Academiei Române, Craiova)

PROGRAM

Vineri, 10 septembrie 2021

Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”, Râmnicu Vâlcea

10.00 Deschidere oficială:

Remus Grigorescu, Claudiu Tulugea,

Liliana Beu, Dumitru Antonie Chelcea, Nicolae Mihai

10.30 – 13.00

Modalități de reprezentare pozitivă/negativă a oralității:

Platon, legende apocrife, arhive vii și experimente totalitare

Moderator: Ludmila COJOCARU

C.S. I dr. Ion MILITARU

(Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S.Nicolăescu-Plopșor”
al Academiei Române, Craiova)

Pro și contra oralitate în dialogurile platoniciene

C.S. I dr. Laura JIGA-ILIESCU

(Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”, București)
Oralitatea textului scris: „Visul Maicii Domnului” (intervenție online)

C.S. I dr. Ela COSMA

(Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca)

Patrimoniu etnoistoric românesc în arhive vii –

Tradiții și legende despre Negru Vodă (intervenție online)

Conf. univ. dr. Virgiliu BÎRLĂDEANU

(Institutul de Istorie, Chișinău)

Martorii indezirabili.

*Memoria și contextele ultimului val de deportări confesionale în URSS
(intervenție online)*

13.00 Pauză

15.00 – 17.00

Universuri socio-culturale ale oralității:

iconografie populară, *condici cronice* și *taciruri*

Moderator: Nicolae MIHAİ

Dr. Luiza BARCAN

(Fundatia „Habitat și artă în România” – HAR, Râmnicu-Vâlcea)

Biserici de lemn din județul Vâlcea

*– semne identitare și expresii superioare ale artei sacre
în lumea rurală (patru studii de caz)*

Inspector superior dr. Arcadie M. BODALE

(Serviciul Județean Iași al Arhivelor Naționale, Iași)

Frânturi de istorie medievală orală la românii din Țara Moldovei

Jurnalist/prof. asoc. Otilia BĂLINIȘTEANU

(Ziarul „Lumina”/Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași)

Povestitori ai istoriei în condicile cronice din Bucovina (secolele XIX-XX).

Câteva studii de caz

Inspector superior Bogdan ALECA

(Serviciul Județean Vâlcea al Arhivelor Naționale, Râmnicu-Vâlcea)

„Dumitrache, ne-am stins!”.

*Elemente de oralitate în jalbe și taciruri din județul Vâlcea
în perioada regulamentară*

17.00 Pauză

17.15 – 18.45

Oralitate și biografie: cum jonglăm cu fragmentele biografice

Moderator: Bogdan POPA

Inspector superior dr. Suzana BODALE

(Serviciul Județean Iași al Arhivelor Naționale, Iași)

Câteva considerații din perspectiva istoriei orale privitoare la dosarul lui Mihai Eminescu de investigare a sustragerii unor bunuri din patrimoniul Bibliotecii Centrale din Iași

Consilier superior dr. Ionela DINESCU

(Serviciul Județean Vâlcea al Arhivelor Naționale, Râmnicu-Vâlcea)

Corespondența Ioanei Cantacuzino – mărturie a sfârșitului unei lumi

Muzeograf gr. I A, Ionuț SĂRARU

(Muzeul Memorial „Nicolae Bălcescu”)

*Pe urmele unei biografii incomplete:
ce știm din ce-a rămas despre Radu Mandrea*

Sâmbătă, 11 septembrie 2021

Cula Duca, Măldărești

10.30-12.30

Oralitate și traumă: represiuni, eliminări, salvări

Moderator: Gheorghe NEGUSTOR

C.S. III Silviu-Gabriel LOHON

(Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor”
al Academiei Române, Craiova)

De la cuvânt la imagine.

Despre dogmatismul artei totalitare și despiritualizarea istoriei

Consilier superior dr. Mircea STĂNESCU
(Arhivele Naționale ale României, București)
*Represiune și conflict de valori în sistemul penitenciar
din timpul regimului comunist*

Conf. univ. dr. Ludmila D. COJOCARU
(Universitatea de Stat, Chișinău)
*Narativizarea represiunilor staliniste:
amintiri din orfelinat*
(intervenție online)

Drd. Alina COSMA
(Universitatea din București)
Preambul la eternitate.
Poezia din temnițele comuniste românești

12.30 Pauză, vizitarea culei, prânz

15.00 – 17.30

**Oralitate, război și cultura memoriei:
ce fel de raport întreținem cu trecutul**
Moderator: Virgiliu BÎRLĂDEANU

Dr. Gheorghe NEGUSTOR
(Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca)
*Război și cătănie, sau despre cultura/tradiția oralității la soldații români
din armata austro-ungară*

C.S. II dr. Bogdan POPA
(Institutul de Istorie „N. Iorga”, București)
*Ordine și înjurături:
ofițeri și soldați în Primul Război Mondial*

C.S. III dr. Gabriel CROITORU

(Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor”
al Academiei Române, Craiova)

Din activitatea Societății „Cultul Mormintelor”.

Monumente din județul Dolj

C.S. III dr. Georgeta GHIONEA

(Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor”
al Academiei Române, Craiova)

Memorie și recunoștință.

Spațiul cultural al cimitirului „Eternitatea” din Drăgășani

C.S. III dr. Nicolae MIHAL

(Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor”
al Academiei Române, Craiova)

„Spre reamintire, celui mai valoros dintre subalternii mei”.

Jocul memoriei și istoria mea (încercare de ego-istorie)

17.45 **Concluzii**

Duminică, 12 septembrie 2021

Cula Duca, Măldărești

10.00-13.00 Excursie tematică la bisericile vechi din zona Hurezi

Instituțiile implicate în proiectul acestui colocviu

Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S.Nicolăescu-Plopșor” al Academiei Române, Craiova

Consiliul Județean Vâlcea

Muzeul Memorial „Nicolae Bălcescu”

Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”,
Râmnicu-Vâlcea

Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu”.
Complexul Muzeal Măldărești

cu sprijinul
Fundației VAIDEENII

Concept afiș și caiet program: Nicolae Milhai